

ZŠ Katov informuje

Blížící se konec školního roku je pro žáky obdobím nejen rekapitulace nabytých vědomostí a uzavíráním známek, ale v naší škole i příprav na besídku k oslavě Dne matek. Všechny děti se aktivně zapojily a těšily se, jak maminky svým vystoupením překvapí a potěší. Tento slavnostní okamžik nastal 13. května ve 14 hodin v místním kulturním domě vyzdobeném výtvarnými pracemi žáků. Mladší děti potěšily maminky milými básničkami, starší předvedly krátké a vtipné scénky. Hrou na flétnu se představili žáci kroužku HV, zpěvem ti, kteří navštěvují kroužek Zpívánky. Všechny žáky společně zatancovaly se stuhami. Vrcholem celé besídky bylo muzikálové představení Dvanáct měsíčků dle předlohy Jana Svěráka. Zde měl svou roli každý žák. O tom, že představení mělo velký úspěch, svědčil dlouhotrvající potlesk všech přítomných, který byl zaslouženou odměnou pro účinkující.

Na základě tohoto úspěchu jsme byli požádáni bítešskými seniory, zda by děti nevystoupily s muzikálovým představením i zde. Vystoupení jsme naplánovali na pátek 25. května a spojíme je s exkurzí v lékárně U Tří sloupů.

Naše škola je zapojena do projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol. V rámci těchto programů žáci pravidelně dostávají dotované mléko a různé druhy ovoce a zeleniny. Minulý týden měly děti možnost seznámit se a zároveň ochutnat různé druhy exotického ovoce, se kterými se běžně nesetkávají. Tento týden na ně čekalo překvapení v podobě ochutnávky různých mléčných výrobků.

V loňském roce jsme Den dětí oslavili pěším výletem do Velké Bíteše, který se všem velmi líbil. Rozhodli jsme se ho tedy letos zopakovat a spojit s návštěvou cukrárny, kde na děti čeká sladká odměna.

A kam na školní výlet? V červnu pojedeme vlakem do Brna na hrad Špilberk a projdeme se historickou částí Brna.

Aby si žáci rozšířili povědomí o tom, jak žijí jejich hendikepovaní vrstevníci, navštívíme detašované pracoviště ústavu Kociánka v Březejci.

Školní rok zakončíme turistickou výpravou do Předklášteří a návštěvou kina Svratka v Tišnově.

Přejeme Vám všem hezké léto plné příjemných zážitků.

ZŠ Katov

Nezbedné dějiny české a osmičková výročí II

Původně jsem měl v plánu při naší cestě po osmičkových výročích pokročit k událostem let válečných a těsně poválečných. Tento záměr však ovlivnilo několik událostí minulých týdnů, v nichž jsme byli coby zodpovědní občané konfrontováni s intelektuální realitou současné politické scény. Pro připomenutí několik nedávných prohlášení našich elit, ovšem bez uvedení jmen autorů, abych snad neurazil něčí politické preference: instagramová informace o českých legiích bojujících u Bachmače roku 1918 proti Hitlerovi, nejapný vtíp o Masarykově vztahu k internetu (pokud to tedy byl původně opravdu jen vtíp), do toho neustávající hádky o jakémsi Peroutkově článku atd. atd.

Rád bych se proto v dnešním zamyšlení dotkl v několika bodech člověka, jenž má s osmičkovými daty leccos společného a jehož odkaz doslova září nad vodami naší současné i minulé politiky a dává tak seznat, jak rozdílné typy státníků či politiků je schopna zrodit naše milovaná vlast. Řeč je pochopitelně o prvním československém prezidentovi a především velkém intelektuálově své doby Tomáši Garriguovi Masarykovi. Nakolik se k němu většina naší populace jaksi „samozřejmě“ hlásí, vnímání jeho odkazu v průběhu minulých desetiletí i v současnosti je více než problematické. Pojďme si říci proč.

Zárodek prvního problému s touto osobností je vlastně už v samotných pojmech „zrodit“ a „vlast“. Byl Masaryk opravdu synem své vlasti, Čechem (či Čechoslovákem) „jako poleno“? Kdysi se o tom, přes různé zavádějící indicie, příliš nepochybovalo. Masaryk měl být produktem prostých poměrů jihomoravského venkova, otcem mu byl pologramotný slovenský kočí Jozef Masáryk (psát jej naučil až syn) a matkou kuchařka Terezie, za svobodna Kropáčková, ovšem německého původu, takže vlastně Theresia Kropaczek. V nedávných letech však někteří

hypotézy o nepravosti Masarykova otcovství, což zejména bulvární české deníky i různé pseudohistorické časopisy neopomněly náležitě komentovat. Byl snad otcem místní šlechtic, zaměstnavatel tehdy ještě slečny Kropáčkové? Nebo dokonce sám mladý císař František Josef, který tudy v revolučních letech 1848 a 1849 nejednou projížděl cestou na Moravu a v jehož deníku se jméno Masarykovy matky – dost možná milenky – skutečně objevilo? Kdo ví. Nedávný nesouhlas Masarykových potomků s testem DNA ještě celou „záhadu“ vyostřil.

S pověstmi a legendami to má historik obvykle jednoduché: vyvrátit je vyžaduje toliko dát do souvislostí několik stěžejních fakt, ježto evidentně odporují podstatě oné pověsti. Jenže v našem případě je tomu naopak: čím hlouběji se historikové případem zabývají, tím méně se daří legendu zpochybnit. A přitom je to vlastně tak jednoduché: pokud se malý Tomáš narodil v březnu 1850, pak jedinou otázkou zůstává, kolik a jakých měla slečna Kropáčková okolo června 1849 milenců – Jozefa Masaryka si totiž vzala až o něco později. Každopádně z této motanice vzešel člověk, s nímž je spojena nemalá suma odborných prací, univerzitní kariéra, schopnost vést konstruktivní dialog se špičkami světové politiky včetně amerického prezidenta, konečně i velmi aristokratické vzezření jakožto pozdější hlavy státu, viditelné zejména při srovnání s některými jeho nástupci.

Masarykova životní cesta v prvních desetiletích nijak zvlášť nevybočovala z dráhy průměrného intelektuála 19. století. Po určitých komplikacích v mládí, kdy mu v mnohém křížil cestu jeho oficiálně německý (na matku se příliš nehledělo) a též chudý původ a kdy se krátce živil mj. jako kovář, se dostal na studia do Vídně, kde vystudoval filosofii, přičemž si trvale přivydělával vyučováním dětí bohatých rodin. Na vídeňské univerzitě se velmi brzy stal docentem a hned svou habilitační prací o sebevraždě jako masovém dobovém sociálním jevu vzbudil zájem v mnoha částech Evropy. (Je nesmírně zajímavé číst tuto práci v podmínkách dneška, kdy největší podíl sebevražd spadá na mladé mezi 15. a 30. rokem života a tato křivka strmě roste, přestože stávající mladá evropská generace žije materiálně asi nejlépe v dějinách. Že by nám přece něco chybělo...?)

Ve stejné době si Masaryk za pobytu v USA našel manželku ze zámožné newyorské rodiny – Charlottu Garrigue. Pod jejím vlivem pak opustil svoje dosavadní, matkou vetknuté katolické vyznání a stal se evangelíkem, ovšem náboženský rozměr jeho života tím nijak neutrpěl – po celý jeho život měla pro něj víra, byť pojatá poněkud jinak, než bylo a je zvykem, zcela zásadní roli.

Po letech strávených ve Vídni se v roce 1882 přestěhoval i s rodinou do Prahy, kde se díky rozdělení univerzity na českou a německou část mohla začít utěšeně rozvíjet česká věda a vrcholilo tak české národní obrození. Zpočátku patřil mezi oblíbené učitele, i když, pravda, musel trochu dopilovat češtinu. Na rozdíl od mnoha svých kolegů byl schopen vnímat nejen partikulární zájmy českého národa bojujícího o větší nezávislost na Rakousku, ale nazíral „českou otázku“ v kontextu celosvětového vývoje. Téma českých národních snah se pro něj stalo obrazem boje za sebeurčení každého národa či etnika na světě. Otázka nezávislého rozvoje češství tak pro něj byla povahy více morální, než čistě politické (a možná ekonomické, jak bychom jistě měli tendenci dodat dnes). Přes tyto postoje zůstal po většinu svého života přesvědčen o nutnosti zachovat rakouské mocnářství jako celistvý státní útvar. Byl tzv. austroslavistou: dobře si uvědomoval nebezpečí ze strany Německa a Ruska pro národy střední Evropy, pokud by se říše Habsburků rozpadla. Tento názor změnil až na samém začátku první světové války, kdy Češi čelili nečekaně represivnímu chování rakouských úřadů či pokusu císaře opětovně zničit jejich sotva dobudovanou národní identitu; teprve pak se i Masaryk rozhodl pro definitivum samostatného státu. Jeho přesvědčení o nezbytnosti ochrany střední Evropy před silnými sousedy však nezmizelo ani po válce: hned v roce 1920 napsal stať s názvem Nová Evropa, v níž volal po užší hospodářské i politické spolupráci nově se utvářejících států, tj. Československa, Polska, Rakouska, Maďarska, Jugoslávie aj. Bohužel, jak známo, spolupráce se nekonala, my zůstali osamoceni a Německo i Rusko si na nás v příštích letech pochutnaly.

Ale zpět k Masarykovu působení na univerzitě. Po několika letech relativní pražské pohody se začal s českým táborem rozcházet. Mohly za to především dvě aféry. První z nich se týkala tzv. Rukopisů, tj. údajně nově nalezených česky psaných dokumentů ze středověku, které měly dokazovat starobylost české literatury, podobně jako je tomu u Němců, Francouzů, Angličanů a dalších. Masaryk v roce 1886 podpořil kritický článek historika Jana Gebauera, který se proti pravosti Rukopisů ostře vymezil, čímž rozpoutal konflikt neuvěřitelných rozměrů. Kritika se na Masaryka snášela ze všech stran a nikoho vlastně nezajímalo, zda jsou dokumenty pravé či nikoliv; jako správný vlastenec byl podle většiny Čechů přece každý povinen hájit jejich pravost, no ne? O Masarykovi se psaly hanopisy v novinách, o pravosti Rukopisů se dokonce hlasovalo v českých hospodách (!). Přestože Masaryk během následujících let vědecky jednoznačně prokázal, že se jedná o falzifikáty, měl to už u rodných Čechů schované. Marně jim vysvětloval, že boj za národní sebeurčení musí být postaven na poctivosti a pravdě, nikoli na lži, byť sebekrásnější. Ovšem to horší mělo teprve přijít.

V roce 1899 byla u Polné zavražděna Češka Anežka Hružová a za jejího vraha byl za okolností záhadnějších než sama vražda označen Žid Leopold Hilsner, který vše provedl z údajných rituálních důvodů, když „prahnul po nevinné křesťanské krvi“. Byla to doba narůstajícího antisemitismu nejen v našich zemích (jeden z Židů, jistý Theodor Herzl, si totiž dovolil veřejně promluvit o potřebě obnovení židovského státu!) a v ten okamžik se z většiny „správných“ Čechů stali také ti „správní“ křesťané toužící odplatit členu nenáviděné menšiny po zásluze. (Zvláštní situace, když předtím mnozí Češi křesťanství a zejména katolictví jakožto přívržence a oporu habsburské moci trvale odmítali.) Když byl Hilsner v prvním řízení odsouzen k smrti, zpochybnil Masaryk celý proces především s odkazem na neprokazatelnost pochybného židovského rituálu. Tentokrát už nebyla reakcí jen kampaň v tisku – Masaryk byl několikrát zbit na ulici, mj. i vlastními českými studenty. (Zde bych si čtenáři dovolil doporučit film Zločin v Polné – jedno z mála opravdu zdařených děl naší soudobé televizní tvorby.)

Co na tom, že Hilsnerova vina byla později úředně zamítnuta a ten byl osvobozen, co na tom, že moderní věda prokázala, že Rukopisy jsou skutečně padělky. Masa potřebovala zase pro jednu svoji oběť. Až do exilu za první světové války neměl Masaryk doma už nikdy úplný klid.

V časech nejtěžších, a toho si na Masarykovi osobně cením nejvíce, dokázal se svojí manželkou nejen udržet pohromadě rodinu napadanou ze všech stran, ale zároveň i napsat pozoruhodné dílo, čítající desítky titulů. Za všechny

bych zmínil trojdílnou analýzu s názvem Rusko a Evropa. Jedná se o detailně promyšlený rozbor společných a odlišných vlastností západní a ruské civilizace, jejich vzájemného nahlížení a vztahů, napsaný s nebývale hlubokou znalostí

ruského světa. V dnešní době, kdy mnozí z nás i kolem nás o Rusku rádi „zasvěceně“ hovoří, měli by se – pokud už je přímo neprocestovali – seznámit alespoň s touto prací, jež je pro nás Čechy hodnotná zejména tím, že jsou fenomény v ní popisované viděny očima Středoevropana.

Co říci závěrem? Snad tolik, že pohnuté osudy našeho prvního prezidenta lze nazírat jako indikátor stavu našeho národního svědomí. Tak už jen krátce: Masaryk žije jako oblíbený profesor v Praze, dostává se mu uznání (a jistě i všudypřítomného patolízalství). Pak oprávněně zpochybní falešnou národní „památku“ a je napadán slovně. Zastane se Žida – opět oprávněně – a je napadán dokonce fyzicky. Začátkem války odjíždí na Západ bojovat za samostatný stát a mnozí dobře ví, že se nebojí ani tak rakouských úřadů, ale spíše hrozby udání od samotných Čechů. Už za čtyři roky (1918) je přitom masami vítán jako prezident „osvoboditel“. Po jeho smrti roku 1937 se Československo brzy zhroutí a ihned po mnichovské konferenci hovoří spousta Čechů o nutnosti „odmasarykizovat“ národ. V roce 1945 jsou jeho obrazy opět vyvěšeny, po roce 1948 komunisty znovu strženy. Pražské jaro 1968 Masaryka rehabilituje, Husákova normalizace jej znovu zatratí. Zatím naposledy jsme dostali odvahu „vyvěsit“ jej a přihlásit se k němu po roce 1989. Je nasnadě otázka: nebudeme jeho podobizny zase

Mgr. Jiří Urbánek

Změna termínu svozu popelnic

Technické služby Velká Bíteš oznamují, že od měsíce května 2018 zahajují letní svoz popelových nádob - 1x za 14 dní. První svoz bude proveden 14.5.2018 a další pak za 14 dní (tj. 28.5.2018).

Zákaz zalévání zahrad a napouštění bazénů

Obec Katov vydává zákaz zalévání zahrad a napouštění bazénů vodou z obecního vodovodu.

Obec Katov z důvodu dlouhodobého sucha s okamžitou platností vydává zákaz zalévání zahrad obecní vodou a napouštění bazénů vodou z obecního vodovodu. Dále obec Katov žádá občany, aby vodou co nejvíce šetřili a vodou zbytečně neplývali.

Jubilanti

*V dubnu 2018 oslavil své 70. narozeniny pan Miroslav Trčka.
Gratulujeme a přejeme všechno nejlepší.*

Pro volné chvíle

Logická úloha – Policejní vyšetřování

Kdo způsobil smrt muže a jak to udělal???

Místo činu: vesnice v Norsku, byt v přízemí, obývací pokoj

Popis místa činu: zcela prázdný pokoj, velmi mokrá podlaha, pokoj zamčený zevnitř

Oběť: muž, 33 let, běloch

Způsob smrti: oběšení na stropním trámu

Příčina smrti: udušení

Podezřelé okolnosti: žádné stopy zápasu

8				4	7		
			2				9
				9	8		
	5			7		1	6
	3					5	
2	4		9			7	
		1	4				
3				9			
		2	3				1

Tajenka z minulého čísla: **něco stojí**

M. Pašek

Letošní pálení čarodějnic se opravdu vydařilo. Přispělo k tomu zvláště hezké počasí a teplá noc. Zapálení bylo provedeno pod odborným hasičským dohledem v cca 20.30 hodin. Místní hasiči se postarali o zázemí a elektrickou energii. Na tuto akci věnovali pivo, limonádu a brambůrky. Zúčastnilo se poměrně hodně občanů, kteří si nemohli nechat ujít každoroční tradici spojenou s opékáním párků a sousedského setkání. Pro mnohé Katováky je pálení čarodějnic vzpomínkou na mladá léta, která tady „pod skaló“ prožili.

Petr Havlát

O podobě této události na počátku 20. století se píše:

Zvyk pálení ohňů v předvečer prvního máje není zmiňován v žádných staročeských pramenech a podle historiků vznikl pod německým vlivem. Už v polovině 19. století však byl tento zvyk zakazován jako pověrečná praktika, stejně tak nemohl probíhat během druhé světové války a byl potlačován komunistickým režimem. Na mnoha místech Česka tak pálení čarodějnic zaniklo. Dalším typickým zvykem bylo metání zapálených košťat do vzduchu a nošení jejich ohořelých částí domů pro ochranu. Kromě toho se v souvislosti s nadcházejícím prvním májem stavěla májka, uklízelo hospodářství a chlévy a umísťovaly větvičky do oken za účelem ochrany. V Čechách v předvečer prvního máje zapalovali mladí lidé ohně na kopcích a na vršcích, na rozcestích a na pastvinách a tančili kolem nich. Přeskakovali žhnoucí oharky nebo dokonce skákali přes plameny. Obřad se nazýval pálení čarodějnic. Na některých místech bývalo zvykem na hranici upalovat loutku představující čarodějnici. Musíme si připomenout, že první máj je proslulá Valpuržina noc a všude v povětří je plno neviditelných čarodějnic na pekelných pochůzkách.

Současná podoba:

Podoba pálení čarodějnic na počátku 21. století si zachovává řadu rysů pocházejících z minulosti, zároveň však došlo k řadě změn. Odlišná je především funkce - původní sociální, ochranný a náboženský význam byl nahrazen funkcí zábavnou a společenskou. Pálení čarodějnic probíhá jak v rámci rodiny, sousedů či přátel, tak i jako organizovaná akce. Především městské a organizované akce někdy mívají charakter jakéhosi „čarodějnického karnevalu“. Příkladem proměny zvyku může být přežívající ústřední role ohně, který je však v některých případech utlačován a hlavní dění probíhá stranou od něj. Oheň také ztratil svou magickou funkci zajišťující ochranu a prosperitu. Také již není nutným zvykem oheň zapalovat na kopci. Dále zanikl zvyk házení zapálených košťat do vzduchu. Zvyk upalovat figurínu čarodějnice však přetval či byl znovu zaveden.

info : internet

SDH Katov informuje

Kalendář TURNÉ ČTYŘ OSEM 2018

Datum	Místo konání	Start
so 25. května	Kuřimská N. Ves	12.00
ne 24. června	Katov	12.00
so 14. července	Dlouhá Lhota	12.00
ne 9. září	Střelice	13.00
so 22. září	Ocmanice	12.00
so 6. října	Bohunice	10.00

Inzerce

Obec Katov
hledá správce kulturního domu.
Předpokládaný nástup 1.9.2018.
Zájemci se mohou hlásit v kanceláři
obecního úřadu.

SDH Katov Vás srdečně zve na
HASIČSKÉ CVIČENÍ
konající se
24. června 2018

K vidění bude 9. ročník soutěže Turné čtyř osem

KATOVSKÁ OSMA

v Katově za kulturním domem
11.30 hod. prezentace družstev
12.00 hod. zahájení soutěže

Pravidla a další informace na
www.turnectyrosem.webnode.cz